

# Riktlinjer för begravningsverksamheten inom Västerås pastorat

## **BARNKONSEKVENSANALYS**

I pastoratet har en riktlinje för begravningsverksamheten tagits fram som anger de långsiktiga principerna och inriktningen för begravningsverksamheten samt de olika besluts och ansvarsområden för begravningsverksamheten.

### **Kartläggning**

I riktlinjen beskrivs begravningsverksamhetens olika ansvars områden fördelade på Kyrkofullmäktige, Kyrkorådet, Kyrkogårdsutskottet samt begravningsombuden. I den övergripande inriktningen och ambitionen för begravningsverksamheten träder många aspekter fram som beskriver en verksamhet där begravningsplatser ska vara levande och sköts med hög kvalitet i ett långsiktigt perspektiv, begravningsplatserna ska värnas och utvecklas med avseende på kulturarv, biologisk mångfald och begravningsuppdraget.

Riktlinjen slår också fast att begravningsverksamheten ska ha en positiv påverkan på miljön och ett hållbart samhälle och att kyrkogårdsförvaltningen ständigt arbetar för att öka sin miljö- och hållbarhetsmedvetenhet.

Etiken i arbetet lyfts fram som betonar värden av att de avlidnas minne sker i de efterlevandes tjänst och att verksamhetens därför ska präglas av den hänsyn och pietet det kräver.

Begravningsplatser, lokaler, kapell, kansli och övriga publika anläggningar ska vara tillgängliga och särskild hänsyn ska tas till olika former av funktionsvariationer. Också barns behov ska lyftas in och ha en påverkan i arbetet. Miljön beskrivs som värdig, ordnad som svarar mot samhällets behov.

Begravningsverksamheten är som arbetsplats öppen, tillgänglig och inkluderande.

Den myndighetsutövning som sker i begravningsverksamheten ska sätta den enskildes behov och rättigheter i centrum och präglas av rättssäkerhet och tydlighet i ärendehantering och kommunikation.

Kyrkogården som en mångkulturell plats lyfts fram utifrån den nulägesbeskrivning som till exempel berättar om Hovdestalunds begravningsplats där mandeér, muslimer och Bahaier har egna områden. Kyrkogårdsförvaltningen är till för alla oavsett religiös tillhörighet.

### **Barnets rättigheter**

Enligt Kyrkoordningen intar barnen en särställning i kristen tro och behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.

2012 fattades beslut om att en barnkonsekvensanalys görs i ärenden som berör barn och unga. Beslutet började gälla första januari 2013 och är en del av Kyrkorådet. Det innebär att en analys görs för hur beslutet kan komma att påverka barn och unga. Som barn räknas de som är 0 – 18 år gamla.

### *FN:s Barnkonvention*

FN:s konvention om barnets rättigheter blev den första januari 2020 en del av svensk lagstiftning. Följande artiklar är de specialartiklar som samtliga artiklar i Barnkonventionen läses genom.

- Artikel 2 slår fast att alla barn har samma grundläggande rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.
- Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall.
- Artikel 6 säger att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas. Artikeln handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.
- Artikel 12 handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

## Beskrivning

Den ambition med vilken begravningsverksamheten ska skötas som både ska värna och utveckla begravningsplatserna med avseende på kulturarv, biologisk mångfald och begravningsuppdraget kommer ju också alla barn till del när hen är sörjande i en begravning eller besökande på kyrkogården. Även miljö aspekten går barn och unga tillgodo både i skrivande stund och på längre sikt. Hänsyn och pietet i verksamheten för de avlidnas minne och efterlevandes tjänst handlar ju också om barn och unga och är i deras tjänst när de befinner sig i sorgesituationer, men också när det är barn som avlider.

En riktlinje har i sin form en distans där konkreta beskrivningar av hur exakt man bör eller ska visa hänsyn eller hur man bör hantera sorg eller möta människor i sorg inte kommer fram. Det kan vara svårt för barn och unga av flera skäl att på en gång förstå sånt som för vuxna kan kännas självklart. Människor som drabbas av sorg, också barn och unga, befinner sig ofta en bit ifrån det som handlar om kyrkor, gudstjänster och ritualer och kan med rätta känna en osäkerhet kring vad man ska göra eller hur saker ska gå till. Därför kan det vara bra att i alla sammanhang tydligt visa vad man måste tänka på och vad man själv kan göra på sitt eget sätt. Vi är olika och visar sorg, saknad, ledsnad och hänsyn på olika sätt. Det är en hjälp för barn och unga och kan också vara andra till gagn.

Vi går mot ett alltmer mångkulturellt samhälle vilket gör att vi mer och mer hamnar i situationer och sammanhang som vi inte förstår eller känner igen. Där är det faktiskt ofta barnen som är först med att redan ha skapat relationer och redan vet om seder och bruk som är oss vuxna främmande. Barn har rätt till religionsfrihet enligt barnkonventionen. Även här kan vi vinna på att i alla sammanhang möten sker vara tydliga och hitta sätt att förhålla oss till varandra.

Det är viktigt att påminna sig om att barn och unga ständigt ingår i grupper som vi möter, sörjande, släktingar, församlingsbor och som sådana alltid ska bemötas med samma värdighet som vuxna.

Barn och unga har inte samma möjlighet att förstå text varför man måste fundera kring hur informationen görs tillgänglig även för dem. Barn och unga är ofta kortare och mindre i kroppsstorlek, vilket gör att man behöver fundera på hur barn och unga når saker och kan gå till och från platser på sina villkor.

En annan fråga rör kulturmiljöskatterna som ska göra tillgängliga, men hur görs dessa tillgängliga även för barn och unga? Och finns det områden som skulle vara särskilt intressanta för just barn och unga bland kulturmiljöskatterna?

### **Analys**

Det finns många goda aspekter i riktlinjen som ju också kommer barn och unga till del. Bland annat när det beskrivs hur verksamheten ska skötas som både ska värna och utveckla begravningsplatserna med avseende på kulturarv, biologisk mångfald och begravningsuppdraget.

Den distans som finns i en riktlinje och den distans som utgör avstånd mellan människor och kyrkor, gravplatser och ritualer behöver minskas genom att tydligt visa vad man måste tänka på och vad man själv kan göra på sitt eget sätt.

Det är viktigt att påminna sig om att barn och unga ständigt ingår i grupper som vi möter, sörjande, släktingar, församlingsbor och som sådana alltid ska bemötas med samma värdighet som vuxna.

Barn och unga har inte samma möjlighet att förstå text varför man måste fundera kring hur informationen görs tillgänglig även för dem. Barn och unga är ofta kortare och mindre i kroppsstorlek, vilket gör att man behöver fundera på hur barn och unga når saker och kan gå till och från platser på sina villkor.

BKA gruppen

Xiomara Lysti